

26
DISPUTATIO THEOLOGICA,
^{G. II}
De
MINISTERIC
ECCLESIASTICO,

Quam.

In inclyta & celeberrima Sveonum Academias Ubsaliensi,

P R A E S I D E
V I R O R E V E R E N D O ,

Dn. M. JONA MAGNI
VVEX: s.s. Theol. Professore ordinario,
præceptore suo colendo,

Defendere conabitur.

Johannes Frisius Finlandus,

Die 28. Junij, Anni 1639, in Auditorio Veteri
horis consuetis matutinis.

U B S A L I E ,

Excudebat Æschillus Matth. Acad. Typog.

100
100

10. *Leucosia* sp. (Diptera: Syrphidae) was collected from the same area as the *Chrysanthemum* sp. plants.

Digitized by srujanika@gmail.com

卷之三

Salutem animitus precatur, & obsequia Debita
subjectissimè Reverenterq; defert.

Onditionē meam (ILLUSTRES HEROES,
& DOMINI Clementissimi, Ampliss. Dn...
Præsul, promotor colendissime) cum men-
tis oculis intueor, percipio illam esse ob in-
speratum parentis mei obitum, ad eam an-
gustiam redactam, ut jam studijs Academi-
cis nuncium mittere (contra omnem spem) necessum ha-
beam. Variæ enim sunt res, & ponderosæ, quas (postquam
parens meus extremum clausit diem) humeris meis impo-
nere debui, imò Christiana requirente Charitate, volui;
Non itaq; diutius extra Patriæ limites vivere, negotijs &
rebus meis ita ferentibus, consultum duxi: Præserim quia
non solum facultates deficere incipiunt; sed etiam prôdo-
lor! Pestis Academicæ juventuti timorem incutere, & il-
lam paulatim hinc propellere videtur: Ut, quanquam stu-
dia incepta continuare animus fuit, prædictæ tamen causæ
spem totam enervent, atq; hinc abeundi necessitatem affe-
rant. Valedictionis autem loco Materiam laudatissimam
de MINISTERIO ECCLESIASTICO publicè pro ingenij
tenuitate discutiendam elegi: quod animum ad hoc potif-
simum vitæ genus, & ad studium Theologicum pro viribus
excolendū, adjecerim. Themata proinde hæc, de dicta ma-
teria, à Reverendo Præside ad meam petitionem nervosè
concepta, ex prelo in lucem publicam evulgo. Vobis verò,
Illustres & Generosissimi Heroes, Amplissimeq; Præsul, dispu-
tationem hanc valedictoriam, eadem Themata complecten-
tem, subjectissimè & reverenter dedicatam volo. Verum,
potest

poteſt quis mirari quod tantis tamq; Magnis Dominis & vi-
ris, tam exigua tamq; aspectu vilia, offerre præſumam munie-
ra; & non potius pro singulari clementia, & beneficijs ma-
gnis, imo maximis mihi præſtitis, argento & au-
rum, quam breves hasce pagellas in argumentum gratitu-
dinis exhibere elegerim. Sed hic ſicut defuerunt vires,
ſic manet faltem laudanda voluntas; Et aliquando etiam in
magnis voluſſe fat eſt. Et certe; gratia pro facto, animus pro
præmio interdum accipiendus. Nam, ut ex argenti fodina, nil niſi argento; ex horto pomifero, nil niſi poma; ex
officina aromataria, nihil aliud niſi aromata & medicamen-
ta depromi ſolent: Ita ex horto Muſarum, & officina litera-
rum, nihil aliud niſi literaria & chartacea munera offerri &
expetati poſſunt. *Veffras itaq; Generofas Excell. ſtudio ſubje-
tiſſimo, tuamq; Reverendam dignitatem reverenter oro*, ut has ex
officina literaria depromptas pagellas, quas ad pedes veftrōs
humiliter pono, ſolito favore benignè accipiatis, meq; ex
hac officina literarū diſcedentem, clementer & benignè pro
moveatis*. *Deus Veffras Generofas Excellent. Tuamq; Rev. Dign.
ab omnibus periculis diu & conſtantē, caſtiſſimorum ſuorum An-
gelorum Miſterio, incoluſes conſervet!* Dabam Vbfaliæ ipſo
die S. Johannis, Anni 1639.

Veff: ^{as} Gen: Excell: ^{as}

humiliſſe

Tuam Rev. Dign. ^{tem}

obsequioſe colens

Johannes Arvidi Frisius,
Stud. Vbfal.

De
Ministerio Ecclesiastico.
THESES I.

N proxima οὐλητήσια de Regni Christi seu Continua-
Ecclesia constitutione, & Essentia vidimus:
at. Videbimus nunc legitimam ejusdem Gubernationem, administrationem, & fidelem
Cœlestium in Ea Bonorum Dispensationem, adeoq; Ecclesie conservationem & propagationem.

2. Regnum Christi, licet in se unicum, tamen ob di-
versos administrationis Modos, distinguitur in Naturale &
ιερούπινον seu Dispensationis. Illud Regnum Potentia dictum, est
Generale ejus Dominium in Universas creaturas, quod filius
Dei, & quali potentia cum patre & S.S. in unitate Essentiae &
communium operationum, exercet: Psal. 45, 7: Heb. 1, 8:
1, Tim. 6, 15 : Apoc. 17, 14. & 19, 16.

Regnum
Christi
potentia.

3. Regnum ιερούπινον seu Dispensationis, quod Chri-
stus habet peculiare, est Regnum Gratia & Gloriam: Regnum Gra-
tiae, est Spiritualis Gubernatio Ecclesiae Militantis, quā Chri-
stus tanquam constitutus Ecclesiae caput, salvo & integro Re-
gni sui Naturalis jure ejusq; exercitio, in se recepit ad salutem sui
corporis, & exercet per specialem & gratuitam sui Spiritus
in suis membris operationem, interveniente verbi Ministe-
rio, seu sceptro Rectitudinis Regni ejus: Psal. 2, 6: & 45, 7:
Rom. 5, 17, 21 & 14, 10.

Gratia.

B

4. Hoc

4. Hoc Regni Gratiae, terminis Militantis Ecclesiae ex-aequatum, & Monarchicum, solus obtinet οἰκουμένη, ut-pote princeps exercitus Domini, cui soli tanquam capiti Eccle-siae, sicut convenit δύναμις convivificandi sua membra per com-municationem sui spiritus & fidei, eaque flebendi ad Sanctum fidei & devoti cultus obsequia: Ita inter ejusdem Regni & Majestatis jura, eminet ἐξούσια, potestas praescribendi leges credendi, sancte viven-di, & omnium cultuum in Ecclesia. Ideo hunc principatum & suum Regnum, solus Christus gerit super humeros suos, & Ecclesiam suam, ejusque cives ac subditos, unicè portat præ-sentissimè; ut vicarium, Proregem, aut successorem minimè ad-mittat, solis legatis & Ministris utens, manente eadem Monar-chica Regiminis forma apud Christum Regem, licet invisibiliter præsentem, Col: 2, 13. 2. Cor: 5, 20. Math. 28, 18: Ef. 33, 22: & 9, 6:

Gloria.

5. Regnum quippe Gratiae suæ, consummata ejus pe-riodo, Filius Deo patri tradet illibatum, quando Deus erit om-nia in omnibus, nulli interea Angelorum vel hominum resi-gnandum, 1. Cor. 15, 24. Hanc Regni Oeconomici traditio-nem excipiet universale Regnum Glorie Christi, in quo Electos omnes, ab omnibus hostibus prorsus liberatos & in plenam Regni ab æterno ipsis præparati possessionem inductos, or-nabit immarcessibili corona Glorie: Unde Christus vocatur Rex Glorie, vid: qui non tantum pro se, est Gloriosus victor; sed et-iā est divinæ gloriæ, à Satana in lapsu Hominis violatæ, Restaurator potentissimus, Psal: 8, 6. & 24, 8.

Guberna-tio, seu ad-ministratio, Regni Gratiae, Duplex.

6. Spiritualis Regni Gratiae seu militantis Ecclesiae Gubernatio est Duplex: 1. Absoluta & summa. 2. Subdelegata seu Ministerialis. Illa est Monarchica gubernatio unius Chri-sti, seu unici novi T. Αρχιερέως capititis, sponsi & Domini suæ Ecclesiae, cui soli competit jus & potestas absoluta in corpus suū Mysticum, in sponsam & hereditatem suam, cujus Res & ne-

& negotia tam erga suos, quam contra communes hostes, ad dexteram Dei sedens, gubernat ubique præsens, juxta suas promissiones earumque complementa, Math. 18, 20. Marc. 16, 20. Act. 23, ii. 1. Cor. 15, 8. Apoc. 1, 8. Eph. 1, 23. Phil. 2, 13. Psal. 71.

7. Sicut in hujus Monarchie ac dominatus sui spiritualis, communionem, Christus socium admisit Neminem; Nullum cooptavit vel reliquit collegam, vicarium, aut successorem, cum quos instituit Mysteriorum suorum dispensatores, Eos pariter excluderit a primatu & Dominatu partim spirituali partim seculari, directe vel indirecte affectando, suo proposito ipsis Exemplo, ut qui Respectu rerum secularium, non Dominus, sed servi habitu fuit inventus, nec venit ministrari sed Ministrare: Matth. 20, 28. Phil. 2, 6. Ita Titulum cuiuscumq[ue] Humanæ Dominationis in Ecclesia primatus, abominamur, & a consideratione nostra abdicamus & sequestramus. Quemadmodum vero à Regno Gloriarum Christi extorres, constituti sumus sub Regno Gratiae Christi per Homines administrando: ita hoc Regnum præsentis nostræ οὐγῆστος, sub hoc considerandi modo, futurum est, quatenus potestate subdelegata & Ministeriali, inter homines & per homines juxta informationem Christi ritè administretur, ut observanda Ministerii, inter homines à Deo instituti, legitima forma, veros Christi Ministros agnoscamus, & sequamur; Lupos & Pseudoprophetas præscriptam à Christo Ministerij formam enomiter pravaricantes caveamus & vitemus. In proposito autem Themate, de Ministerio & administratione Ecclesiastica, hac utemur Methodo, ut ὁ βαθότερος Dispositio hujus loci, tum præmittenda Ministerij Ecclesiastici Definitione, tum subiectienda ejusdem definitionis, juxta sua membra, Αναλύεται seu resolutione, priori loco proponamus: Posteriori ἐπεγδόξιαι cum fundamentorum ejus destructione, breviter, prout occasio feret, perstringamus. omnia τὸν θεόν.

*Definitio
Ministe-
rij.*

8. Ministerium Ecclesiasticum, est officium sacrum & publicum, à Deo, juxta ejus propositum, inter homines gratiè institutum, personis legitimè vocatis commendatum, in eum finem proximè & adæquatè directum, ut per illud Deus Ecclesiam sibi colligat, sanctificet, pascat, augeat & conservet, ad gloriam suæ gratiæ illustrandam, & ad æternam hominum salutem promovendam.

Resolutio.

9. *Definitum* & *definitionis* partes, cum propriis definiti effectis, seu officiis, rimabimur. *Definitum* præclara habet in scripturis, *Synonyma*. Dicitur custodia; Militia; *Agnovit* seu Ministerium Spiritus: Liturgia seu publica actio: Episcopatus seu inspectio; Apostolatus seu Missio & legatio Christi: Oeconomia seu dispensatio domus & Mysteriorum Dei: Prædicatio Evangelij Regni; prædicatio fidei, poenitentia & remissionis peccatorum: administratio sermonis: Revelatio Mysterij æternis temporibus taciti; Annuntiatio Testamenti Dei: Ministerium reconciliationis cum Deo, patefactio justiciæ Dei: Ministerium Spritus & Justiciæ in Glorio: Testimonium Christi: Annuntiatio pacis: Sceptrum Regni Christi: *Lev. 8, 35. Num. 1, 53: 8, 24. Act. 1, 25: 6, 4. Rom. 1, 5. 1. Cor. 9, 2. Gal. 2, 8. 2. Cor. 5, 19. 1. Cor. 9, 17. Col. 1, 25. Matth. 4, 23. Gal. 3, 25. 1. Cor. 3, 1. 1. Röm. 16, 25. 1. Cor. 1, 6. 2. Cor. 3, 9. Esa. 52. Psal. 110, 2. Es. 2, 3. Psal. 45, 7. Mich. 7, 14.*

Concreto.

10. Quibus propriæ, officijs sacri, partes administranda legitimè commissæ sunt, varijs item nominibus eum proprie tum *Metaphorici* honestantur. In veteri T. propriè dicebantur Patriarchæ, seu Primogeniti familiarum, quibus Deus ante Moysen, loco sacerdotū in familiis usus est, qui simul Regni ac sacerdotij speciem aliquam apud suos gesserunt, & Christum primogenitum inter multos fratres, seu futurum spiritualem Regem ac Sacerdotem, præfigurabant: *Att. 7, 8. Heb. 7, 4. Gen. 19, 22. 49, 3. Coll. 1, 15.* Dicebantur Sacerdotes, quorum præ-

principium officium erat, sacrificia externa offerre; Post abrogatum autem leviticum Sacerdotium, externaq; Sacrificia in hostias internas & Spirituales conversa, Ministris Ecclesia N. T. hoc nomen nupsiā est tributum. Dicuntur Propheta & videntes: Act. 3, 24. 1. Sam. 9, 9. Es. 30, 10. viri Dei, 1. Sam. 2, 27. 2. Reg. 1, 9. Angeli seu Nuncij, Math. 2, 7. Undi, Psal. 104, 15. Metaphorice dicebātur, Speculatorēs, vigiles, Pastores patres &c. Esa. 52, 8. Psal. 118, 22. Num. 27, 17. Es. 63, 11. Ez. 32, 7. Mich. 5. Jer. 3

II. Propriè in N. T. Ministri Ecclesiæ dicuntur Apostoli seu legati: Evangelistæ seu Nuncij lati: Episcopi seu inspectores: Presbyteri seu seniores: Doctores: Diaconi seu Ministri publici: Præsides seu Præfecti: Duces seu Antecessores, Scribæ seu literati. Metaphorice dicuntur Sal terræ, Lux Mundi; Sancta Dei vasa; Paronymphi sponsæ; Servi invitantes ad nuptias; Amici sponsi; Piscatores hominum; Oeconomi seu dispensatores Mysteriorum Dei; Testes, precones, Tubaæ seu Tubieines, venti, Agricolæ, seminantes, Messores, ædificantes, Architecti, plantantes, rigantes.

12. Definitio constat Genere, subjecto, & causis. Genus *Genus.* est officium sacrum. Sicuti Ministerium spiritus inclusum est in ordine aternæ hominum ad salutem prædestinationis: Ita per idem, Deus hominem in tempore vocat, convertit, regenerat, renovat, sanctificat, sanctitate imputata & inhærente, & deniq; hominem salvat. Electi enim sumus secundum præscientiam Dei, in Sanctificatione Spiritus, 1. Pet. 1, 2. Hinc Ministerium Evangelij, ceu Medium exequendi decretum Electionis, dicitur Potentia Dei, ad salutem omnieridenti, Rom. 1, 16. Placuit Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes, 1. Cor. 1, 21. Verbum insitum potest animas nostras salvare, Jac. 1, 21. Renati sumus ex semine incorruptibili, per verbū Deivū

vum, 1. Pet. 1, 23. *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis S.S. Tit. 1, 5.* Ex quo suo effectu Ministeriali, hoc officium, Sacrum esse cognoscimus. De qua officij Sacri efficacia confer, Joh. 6, 63. Act. 13, 26. Luc. 8, 8. Psal. 69, 33. Et 12, 3. & 55, 1. Cant. 2, 5.

Causa
efficiens
ministe-
rij, tota S.
Trinitas.
Pater.

13. Causa efficiens Ministerij tanquam operis ad extra, est S. Trinitas, Jer. 3, 15. dabo vobis pastores juxta cor meū, & pascent vos scientia & doctrina, confer Psal. 68, 15. 2. Cor. 3, 6. Math. 9, 17. Ef. 4, 12, 27. &c. Aliquando ejusdem institutio singulis perso- nis tribuitur, utpote Patri, Math. 10, 4. Qui recipit me recipit patrem qui misit Me. Heb. 1, 1. Deus locutus est patribus in prophetis, novissimè locutus est nobis in filio, Luc. 9, 38. Do- minus Messis extrudit operarios in Messem suam. Filio tri- buitur, qui non solum ante & post incarnationem suam, mu- nere docendi in propria persona functus est, tam per externam E- vangelij & legis promulgationem, quam per internam cor- dium per spiritum suum illuminationem: Sed etiam in N. T. Ministerium Evangelij solenniter instituit, & erexit tanquam sceptrum directionis Regni sui, quod emitendum erat ex Sion; in quo sceptro Messias pascere debuit populum & gregem hereditatis sue, Psal. 45, 7: 110, 2. Ef. 2, 3. Mich. 17, 14. & Ministerium spar- sit tanquam pugillum frumenti & semini, cuius facunditas non modo in locis campestribus, sed etiam in montibus eniteceret, ex quo homines regenerantur spirituales, Ps. 71, 16. Luc. 8, 12. 1. Pet. 1, 23. Tribuitur Spiritui S. Esai 61, 1. Spiritus Domini unxit me, & misit Me, ad Evangelizandum pauperibus, & 48, 16. Dominus Deus misit Me & spiritus ejus, adde Luc. 4, 18, 2. Sam. 23, 2. Act. 28, 25. 1. Pet. 1, 2.

Filius.

14. Causa impellens non fuit Necesitas ex parte Dei; Sed Eudoxia & mera gratia ejus: Indigentia ex parte hominis. Inclu- ditur enim Ministerium hoc spiritus in ordine Gratiæ & prædestinationis, & in beneplacita seu proposito Dei, de sal- van-

Spiritus
S.

Impellens
causa.

vandis hominibus, quod propositum omnes salutis nostræ causas continens, ipsam Electionem ordine & respectu, non tempore antevertit, 1. Pet. 1, 2. 1. Cor. 2, 7. Loquimur sapientiam in Mysterio, quam prædestinavit Deus ante secula in Gloriam nostram.

15. Modus Ministros instituendi & certis Personis Modus commendandi, ad causam Efficientem ejusdem pertinet. Tria ministeria enim hic discernenda veniunt: Ministerium ipsum seu officium institu-sacrum, tanquam Accidens seu Forma quædam: Persona endi, per quæ est subjectum ejus: & Modus designandi personam & accom- vocatio-modandi istam quasi formam ad suum subiectum. Primum est nem. à solo Deo: Alterum, diversis χαρισμασ, diversimode dispo-nitur: Tertium est à Deo per intervenientem vocationem, quæ est Actio Dei vocantis ad sacrum hoc officium, offici-ales in Ecclesiam, tanquam operatores in suam vineam.

16. Vocationem ad sacrum hoc officium omnino Neces-sariam esse docent. I. Scriptura dicta, Jer. 14, 14. Rom. 10, 15. nū nece-s-Heb. 5, 4. 1. Pet. 5, 3. Item Exempla Patriarcharum, Gen. 12, 1. sitas pre-14, 18. 2. Pet. 2, 5. Sacerdotum, Leviticorum, & Prophetarum, batur. Exod. 28. 1. Num. 1, 4. 1. Sam. 3, 4. Ef. 6, 8. Jer. 1, 4. Johannis Baptista, Luc. 3, 2. Joh. 1, 6. Christi, Luc. 4, 18. Heb. 5, 5. Apo-stolorū, Mat. 14, 5. 28, 19. III. Ratio petita ex Natura causa instru-mentalium, quæ non agit nisi assumpta & mota à causa princi-pali ad Synergiam. Sed Ministerium verbi, est causa organica, ad finem & effectum supernaturalem, 1. Cor. 3, 5. Ergo non debet quisquam hoc Ministerium attingere, priusquā à Deo ad id moveatur, id est, vocetur. IV. Simile. Nullius legatus absq; vocatione & singulari instructione, legatio-nem aliquam obeundam suscipit; Ministri verbi sunt Christi legati, 2. Cor. 5, 20. Ergo: V. Contraria incommoda contem-ptæ vocationis. Erunt aliás Fures & Latrones, Joh. 10, 8. Con-fer exempla Oza, Jeroboami, Core, Datan, Abiram, 2. Sam. 6, 6. 1. Reg. 13, 2. Num. 16, 1.

17. Vo-

Vocatio
duplex
Immedi-
ata.

17. Vocatio legitima & Divina; est Duplex, I. Immediata seu extra ordinaria. II. Mediata & ordinaria. Immediata vocatio est, quæ fit à Deo, vel absq; opera hominum, ad singulare aliquod beneficium Ecclesiæ suæ præstandum; quomodo Deus vocavit Mosen, contra idololatriam & servitatem Egypthi: Samuelem, cum sermo Dei esset rarus in diebus Elii: Eliam, contra tenebras Baaliticas, ut converteret Cor filiorum ad patres suos; deniq; Johannem Baptistam & Apostolos contra errores publici Ministerij Judaici, ut ædificarent Tabernaculum David quod cecidit: Act. 15, 22. Ex. 3, 4. 1 Reg. 3, 1. 3. Reg. 18, 1. Syr. 48, 10. Luc. 1, 17. & 3, 2. Vel fit quidē adhibito internuncio, sed nominetenus, aut signo indigitatis illis, quos Deus Ministros suæ Ecclesiæ destinavit, quo modo per Mosen vocavit Aronem, per Eliam, Eliaum, forte Mattheum; Ex. 28. Act. 1, 24. 4. Reg. 2. Hinc commune est Exordium concionum Propheticarum & Apostolicarum: Verbum domini factum est ad Me, Ier. 1, 4. Hoc est verbum Domini quod factum est ad Hoseam, Hos. 1. Paulus Apostolus, non ab hominibus nec per hominem, sed per Jesum Christum & Deum Patrem, Gal. 1, 1. Ex qua vocatione constat, unde dependeat Scripturæ Propheticae & Apostolicae Auctoritas, Dignitas, seu authoritas, cùm in se, tūm quoad Nos.

Ministri
tempora-
rij & ex-
traordi-
narij.

18. Per Immediatam vocationem constituti fuerunt Ministri extraordinarij & temporarij, donis extraordinarijs ad Ecclesiæ fundandas, vel collapsas in ordinem pristinum restituendas, divinitus aucti, quorum propria functio utpote extraordinaria, per ordinariam successionem non fuit continua. Exempla Extraordinarij ministerij, & immediatae vocationis, sunt in V. T. Moses & Propheta à Samuele ad Malachiam, quibus per apparitiones, visiones & somnia se Deus patefecit: num: 12, 6. Extraordinarij N. T. Ministri fuerunt Johannes Baptista, & unicus, Novi T. aëxisq; Pontifex, Christus, nec non

non 70 discipuli & Apostoli, quiq; ipsis adjungebantur, *Evangelistæ*, tanquam individui Apostolorum comites & adiutores in Ecclesiis fundandis vel visitandis: quales erant extra collegium Apostolorum, *Marcus & Lucas*; item *Apollo, Timotheus, Titus, Erastus, Barnabas, Philippus, Tychicus, Sylvanus, Iudas, Silas, &c.* Act. 15. 2. 3. 19. Gal. 2, 1: 2. Cor. 8, 6. Act. 13. 2: 20, 4: 21, 8: deniq; *Prophetæ NT.* extraordinario præditi dono interpretandi scripturam, qualium fit mentio Act. 13, 1, & 15, 32. unde *prophetia* significat interpretationem scripturaræ, 1. Cor. 14, 3, 24: Rom. 14, 6: Ex quibus nonnulli etiam futura prædicebant, utpote *Agabus*; item *famina*, ut *Hanna prophetissa*, & *4 filii Philippi*: Act 21, 9. Viguit etiam in Apostolica & primitiva Ecclesia extraordinariè *Divinitus* seu *potentia miraculorum*: *Gratia curationum*; & *generalis lingvarum*, de quibus Apostolus, 1. Cor, 12, 28.

19. *Christianam Ecclesiam Apostoli & 70 discipuli, antea Christi ascensionem, ex judaismo tantum collegerunt & in Iudea constituerunt, Matt. 10, 5 & 6.* Hæc Christiana ex iudeis collecta Ecclesia, fuit *Mulier illa parturiens*, & multos liberos gloriose pariens, utpote *Mater Ecclesiarum inter gentes*: quæ jussa est surgere & lucere, & lumen *Evangelij* spargere per orbem terrarum: ut prodiret *Lex ex Zion*; & verbum Domni de *Ierusalem*, Psal. 110, 2. Esa, 1, 2, & 66, 7: 1 Tess 2, 14: *Vos imitatores facti estis, fratres, Ecclesiarum Dei, qua sunt in iudea & in Christo.* Roma igitur non est *Mater Ecclesiarum*, sed magna *Mater fornicationum terræ Apoc. 17.* Post ascensionem Christi missi sunt *Apostoli*, tanquam catholici seu universales Ecclesiarum Architecti, in *universum orbem*, nulli certa sedi, *cathedra*, aut *loco astricilli*. Math. 28, 19 Marci, 16, 15.

20. Cum cœlestis doctrina, homines salvans, per immediatæ vocatos prophetas, Apostolos, per discipulos, & Evangelistas, aliaq; dona extraordinaria, satis esset confir-

*Mediata
vocatio.*

*Modus
duos ha-
bit.*

matā cessavit immediata, & successit Mediata Ministeriorum Ecclesie vocatio: Estq; quæ fit interveniente opera hominum apud quos Deus vocandi potestatem depositum, ut ad certarum Ecclesiarum administrationem, ordinarios ministros vocare. Mediata vocatio duos habet modos. Vocatio enim hæc, vel facta est ab Apostolis, qui pariter omnes, discipulos suos, Ecclesijs à se plantatis oppidatim constituerunt Presbyteros, laborantes in verbo & doctrina, ut patet Act. 14, 22. quomodo non Petrus, sed Paulus Timotheum constituit Ephesi; Titum in Creta; Epaphroditum Philippis, &c. Phil. 2, 25: 1. Tim. 1, 5. Tit. 1, 5. Velsit porrò ab Ecclesia jam constituta, & simul à presbyteris, qui vocationem & ordinationem ab Apostolis haberentur. : Paulus præcepit Timotheo: Quæ audivisti à me, commendā fidelibus hominibus, qui idonei erunt alios docere: Tito; Constitues per civitates presbyteros, sicut ego disposui tibi: 2. Tim. 2, 2. Tit. 1, 5. quæ vocatio in primitiva Ecclesia nunquam caruit suffragijs Ecclesiarum, quandiu observata fuit Doctrina & praxis Apostolica, de qua Act. 14, 22. & cum suffragijs Ecclesia constituisserint illos per singulas Ecclesias, presbyteros, &c. Act. 15, 22. tum placuit Apostolis & senioribus cum omni Ecclesia, eligere viros ex eis & mittere Antiochiam, &c.

21. Etenim sicut Ecclesia constat immediatè duplicitate ordine, nempe Docentium & Discentium, seu Concionatorum & auditorum verbi divini: ita jus vocandi verbi ministros, lege & concessione divina, toti Ecclesia, & utrig; ejus statui, ceu ordinario vocationis mediata instrumento, tributum esse, evincit scriptura, nec non Apostolica constitutæ & liberæ Ecclesiæ praxis. Hanc assertionem roboramus ita: 1. Si omnina ad ædificationem sui necessaria, sunt indultu & delegatione divina, concreta & concessa Ecclesiæ; tum penes eamdem quoq; est jus & potestas subdelegata, vocandi suos ministros, utpote ad ædificationem sui necessarios. Rom. 10.

At

At omnia necessaria ad sui ædificationem sunt concredita Ecclesia jam constitutæ & liberæ ; sub nomine Testamenti ; Eloquij Dei, iuris, sub nomine ministerij & clavium Ecclesiæ, per quas intelligitur Ecclesiastica potestas, cuius pars est jus vocandi Ecclesiæ ministros : Rom. 3, 2. & 9.4. Matt. 18, 17. 1. Cor. 3, 21. Omnia vestra sunt, vos autem Christi, &c. Ergo Ecclesiæ constitutæ & liberæ , concessa est potestas vocandi sibi approbatæ doctrinæ & vitæ ministros.

22. II. Cujus se ministros recte profitentur illi , qui vocantur ad ministerium ; illius quoq; in vocatione mediata & ordinaria, suo loco, est jus & potestas subdelegata, eosdem ministros vocandi. At omnes ad ministerium vocati, exemplo Apostolico, recte profitentur se esse ministros , non eiusdam Universalis Episcopi, sed commissa sibi Ecclesiæ, tanquam Sponsa sui Domini. 1. Cor. 3, 21. 2 Cor. 4, 5. Col. 1, 25. Nemo glorietur in hominibus : omnia vestra sunt, sive Paulus , sive Apollo, sive Cephae : Vos autem Christi, Christus verò Dei. Non prædicamus nos ipsos ; sed ipsum Christum Dominum nostrum, nos autem servos vestros propter Jesum. Ego Paulus factus sum minister corporis Christi, quod est Ecclesia. Ergo. III. Cujus est sibi cavere à Pseudoprophetis ; sanam doctrinam probare, & judicare spiritus, num sint ex Deo ; Ejusdem est suo ordine probare & vocare sinceros verbi ministros, ne per alterum ordinem, quasi per posticum irrepant pseudominiſtri in omnium perniciem ; unde pro jure vocationis, sicut pro ipsa fide pugnandum esse docet Chrysostom : in Epist: ad Ephes. Sed ita officia toti Ecclesiæ incumbunt. Matth. 7, 15. 1. Tess. 5, 21. 1. Job. 4, 1. Ergo. IV. Ex praxi Apostolorum, qui Ecclesiæ suffragijs, ministros ejus ordinarunt, 1. Cor. 6, 5. & 14, 22. & 15, 22. 1. Cor. 16, 3. 2. Cor. 8, 19, &c. V. Ex dictatu probationis contrarij. Jus enim vocationis niti debet scripturæ vel Testimonio, vel exemplo ; At tale nullum

II.

III.

IV.

V.

repetetur, quod doceat jus Ministros vocandi in Ecclesia
ritè constituta, competere uni ordini, excluso reliquo.
Ergo.

23. Mediata vocatio non minus est divina, quam illa
immediata. *Act. 20, 28.* Paulus alloquens ministros ordina-
rios Ecclesiae Ephesinae, *Attendite, ait, vobis & universo gregi,*
in quos S.S. posuit vos Episcopos pascere Ecclesiam Dei, Ephes. 4, 11.
Ipse dedit quosdam pastores, quosdam doctores, [licet mediatae vo-
catoe] ad preparationem sanctorum in opus Ministerij in edificatio-
nem corporis Christi. Hoc expendisse cedit I. In exhortationem,
consolationem & confirmationem ministrorum Ec-
clesiae, ut officio suo diligenter, intrepidè, & confidentur
fugantur. Esa. 49, 1. 4. 1. Cor. 15, 58. Psal. 68, 35. II. In in-
formationem auditorum, ut ritè expendant, quo cum Do-
mino sibi res sit, in usu Ministerij, in baptismo, in con-
fessione, in absolutione, in audiendo verbo, in commina-
tionibus, & promissionibus, ut glorificent Deum, qui talia
ministerio Hominum operatur. Matt. 10, 20, 30, 40. Matt. 9, 8.
Gen. 6, 3.

*In medi-
ata voca-
tione spe-
ctanda
Tria.*

24. In mediata vocatione Spectanda sunt. I. Ordina-
ta & legitima Ministerij oblatio. II. Publica & solennis ejusdem
declaratio. III. Ordinationis oppositum seu Remoto ministri.
I. Legitima ministerij seu sacri officij oblatio, est Jus &
potestas, à Christo data Ecclesiae, certas exploratæ do-
ctrinæ & vitæ personas vocandi ad sacrum Ministerium
apud se obeundum: seu est, quaæ fit à Deo intervenien-
te operâ Ecclesiae, certo fine & ordine, per leges & exem-
pla S. Scripturæ expresso, dirigenda. I. *Tina, 3, 7: Tit. 1, 5.*
Act. 6, 6. & 14, 23: 15, 22. Ordo & forma mediatae vocatio-
nis pro ratione circumstantiarum variare potest: ὡς ἐν τούτῳ
talis esse consuevit, ut parti docenti conveniat examen &
ordinatio. Ex auditoribus, plebi quidem, conveniat con-
sen-

sensus, & suffragium, & pro ratione circumstantiarum, postulatio; Magistratui autem Christiano confirmatio. Juri etiam patronatus aliqua habenda est ratio pro ijs, qui ex suis majoribus, vel ex proprijs meritis aut impensis, hoc onerosum Jus acquisiverunt; positis recte ejusdem fundamentis, quæ hoc versu exprimuntur.: Patronum faciunt, Dos, Aedificatio, Fundus.

25. Mediatæ vocationis exempla, aut ordinarij Ministerij apud nos formam, ex veteri T. non requirimus, ut in quo Sacerdotij dignitas erat hæreditaria, alligata sicut ad certū locum, ita ad certam tribum & familiam, ex illo tempore, quo Deus tulit ex filiis Israël, Levitas pro omni primogenito, *Ex. 28, 1. Num 1, 49.* Fuit deinceps in veteri Ecclesia ex Sacerdotibus Alius Pontifex, sacerdos summus, seu primi ordinis, ex posteris Aaronis, typum gerens Messia: Alij vero Sacerdotes, secundi ordinis, specialiter Levitæ dicti, *2. Reg. 23, 4.* quos David distinxit in 24. familias, ut singulis septimanis vacarent per vices, officiis sacris, *Luc. 1, 5:* quæ familiæ, cum singularum præside & suis vicibus, extant scriptæ. *1. Paral. 24, 7.*

26. Exempla Mediatæ vocationis, & ordinarij in N. T. Ministerij formam, præter officia extraordinaria, proponebit & describit Apostolus in *Pastoribus*, *Doctoribus*, *Presbyteris & Diaconis*, *Eph. 4, 11. 1. Cor. 11, 28. Act. 14, 22. Pastores*, certis Ecclesijs docendis erant præfetti. *Doctores* substituti sunt Prophetis seu interpretibus scripturæ, quorum munus etiam est hodie, scripturam interpretari, & ab erroribus contra hæreticos vindicare, ne doctrina aut cultus incipiat à Canone scripturæ deflectere. Tales Doctores hodie sunt, imprimis *Theologia Professores* in *Academij*, deinde ejusdem *Lectores* in *Gymnasijs & Scholis*. Presbyterorum duplex ordo erat: Videlicet, & eorum qui laborabant

bant in verbo & doctrina , qui ijdem pastores erant,
1. Tim. 5. 17. & eorum qui praeerant disciplinæ Ecclesiastice , Magistratu Ethnico disciplinam negligentem , qui Gubernationes seu Gubernatores dicuntur . 1. Cor. 12. 28. Diaconi alijs ægrotorum & pauperum ; alijs ærarij Ecclesiastici curam gesserunt , quos inde Paulus opitulationes seu opitulatores nominavit , qui interdum presbyteris seu Pastoribus in docendo verbo , operam navarunt , Act. 7. 21. Horum gradui respondent Oeconomi Nosocomiorum , & templorum , item pastorum comministri . Ejusmodi ministrorum Ecclesiae , juxta ordinem & gradus dispositio & coordinatio , sicut ratione vocationis cuiuscumque , pertinet ad causam Efficientem Ministerij : ita ratione ipsius ordinis ex se spectati , pertinet ad formam externam Ministerij .

Ordina-
tio.

27. II. Mediatæ vocationis declaratio fit , per ordinationem Ministrorum , quæ est actus Ecclesiasticus , competens presbyteris . Media ordinandi , sunt publicæ preces & impositio manuum per presbyterium . Non est ordinatio propriè dictum Sacramentum , neq; indeleibilem imprimitur ordinatio characterem , nisi forte characterem Bestiæ , de quo Apoc. 13. 16. Legitimi ordinationis ministri , et si hodiè sunt Episcopi seu Superintendentes , specialiter ita dicti , humannitus ordinis cedula instituti : non tamen ista ordinacionis Ceremonia , solis istis jure divino aut institutione dominica , competit ; quin exigente necessitate , ab Episcopis divinis , id est , à presbyteris , seu à presbytero primario adhiberi possit : Quia I. talis differentia inter Episcopum & presbyterum , non est instituta divinitus , ut qui in Apostolica Ecclesia fuerunt ijdem . *Aλεγον* igitur est , istis ordinandi potestatem , quasi jue divino tribuere : Sympresbyteris adimere . II. quia his etiam potestas ordinandi clare tribuitur , 1 Tim. 4. 14. Act. 13. 3. III. Sicut jus vocandi mini-

Ordina-
tionē pos-
se à pres-
bytero pe-
ragi .

- 1.
- 2.
- 3.

ministros, ad totam pertinet Ecclesiam; ita jus ordinatio-
nis, ejus licet exercitum p̄ ijs ministri committatur. Ordinatio
quippe est solum facta vocationis, quæ essentialiter Mini-
strum Ecclesiæ, quā talis, constituit, declaratio publica.
Hinc etiam sequitur, ordinationem vocationi Ecclesiasticæ
non præmittandam sed postponendam esse; quod congrue
cum praxi Apostolica quæ κατὰ πόλην presbyteros constituit,
non data ipsis potestate ubiq; docendi, aut occasione spar-
sim in Ecclesiis per vocationem residendi: Tit. 1,5. Act. 14,22.

28. IV. Ordinarius non ordinat suo nomine vel au-
thoritate, sed sibi commissa proximè & ministerialiter ab
Ecclesia, cuius proprietas & possessio inter alias, est jus ordi-
nationis, solū existente penes Episcopum & collegas, Mi-
nisteriali ejus exercitio & executione, quam quilibet prima-
rius presbyter, jubente Ecclesia, poterit peragere. Et si ordi-
natione claves nullas tradit, sed per vocationem traditas esse
saltē declarat; Tamen si traderet, manerent interim cla-
ves principaliter & perpetuo in manibus Christi, in mani-
bus autem Ecclesiæ secundariò, in omnium ex æquo mini-
strorum verbi, instrumentaliter. Mortuo proinde, remoto,
vel ministerium ordinationis non exequente Episcopo, quia
inter Christum sponsum, & Ecclesiam ceu unico viro Chri-
sto desponsatam, nemo titulo dominij aut jurisdictionis in-
tervenire potest: Futurus proinde Ecclesiæ minister, cla-
ves domus Dei acciperet à nemine justius, quā ab ipso Chri-
stio, per manus ejusdem Sponsæ & matris familiæ, Ecclesiæ, mi-
nistrum suum vocantis vel ordinantis. Confer: Num. 8, 10.
1. Tim. 4, 13.

29. V. Presbyter æqualem habet cum Episcopo po-
tentiam in negotijs majoribus administrandis, utpote in
prædicando verbo, in administrandis Sacramentis, in usu
clavis solventis & ligantis: quomodo igitur presbyteri mini-
sterio

sterio foret adversus ritus ordinationis, occupatus in re minori, nec simpliciter necessaria. Sicut proinde *Lutherus* & primi Ecclesie reformatores legitime vocati & ordinati fuerunt presbyteri; ita ministros alios consentiente & vocante Ecclesia, verè ordinare potuerunt, licet non essent Episcopi *Papales*, more Babylonici Papatus uncti & Chrismati. Unde non celsat hoc nomine vera, esse apud Lutheranos Ecclesia, aut veri ministri Ecclesiae.

*Remotio
Ministri,
seu dimis-
sio*

30. III. Ordinationis seu vocationis oppositum est Remotio ministri. Estq; vel *Immediata*, vel *Medita*. Immediata remotio, fit à Deo *Immediatè*, modis varijs, tum per declarationem Nullitatis officij in ijs qui Apostolatum suum ejusq; instructionem prævaricantur, licet in nullo foro externo censuram aliquam patiantur.. Hos. 4. 6: Apoc. II. 2. tum per tragicum & inopinatum vite exitum: quomodo Deus removit sacerdotem Heli, I Sam. 4, 18. Prophetam inobedientem, per leonem, I. Reg. 13, 24. Sacerdotes Baaliticos perensem I. Reg. 18, 40. Judani Apostolum per laqueum, Matt. 27, 5: Mediata fit per Ecclesiam, juxta varietatem personarum & causarum; per pios reges & principes, per Concilia & Synodos, per Consistoria Ecclesiastica, per quæ jus suum Ecclesia exerceat. Ita Salomon depositus pontificem *Abiatharum*, inq; ejus locum substituit Pontificem *Sadoc*. I. Reg. 2, 27. Ita quatuor Concilia Oecomenica, Nicenum, Constantiop. Ephesinum, Calcedonense, quorum nulli Papa Romanus præsedidit, deposuerunt Arium, Macedonium, Nestorium, Eutychen: Samosatenus ab universa, quæ sub cœlo est, Ecclesia, proscriptus est: Nicephor. lib. 6. c. 28. Novatus refutatus, per totum orbem, & à sacerdotum Dei consortio remotus fuit, Cyprianus lib. 3. Epist 13. Ita caput illud Bicorne, Babylone supra Ecclesiam Christi monströsè natum, operâ Angelis per medium cœli volantis, & Symmistarum, cecidit; eiq; Ec-

Ecclesia reformata iudice, duplex ista tyrannis in multis regnis abrogata est, ut restitutio facta sit in integrum, cum libertatis Spiritualium ipsi Ecclesiae, ab oppressione doctrinæ dæmoniorum : Tum temporalis libertatis, ipsis regnis principatibus & Rebus publicis à directo vel indirecto dominatu Antichristi. Hanc omnium in integrum restitutionem, si Romano Imperatori tantum liberi spiritus dari posset, ut serio urgeret, rectius aeterna & temporalia sua & Christianismi consuleret sauti. Hactenus de causa Ministerij Efficiente, principali & instrumentalii.

31. *Materia*, vulgo sic dicta, est vel in qua seu *Subjectum Materia Ministerij*; vel circa quam, seu *Objectum ejusdem*. *Subjectum* seu *subjectum* indigitatur in definitione, quod sint personæ legitimè vocatae & legationis suæ formam ac instructionem ritè sequentes, quibus ministerij & functionis suæ dignitas, certis circumscriptis terminis & finibus, ritè adjungitur: quæ personæ etiam aetere ex qua dicti possunt, quæ ex illis, uti partibus materialibus, ordo seu statutus Ecclesiasticus constituitur.

32. *Subjectum* hoc seu persona Ecclesiastica, spirituali militiæ Christi adscripta, functionum seu munerum merè civilium, praesertim sub novo fædere, simul capax esse nullo jure potest: multò minus capax esse potest secularis principatus sive directi quasi in proprias ditiones, sive indirecti, quasi vi & fine jurisdictionis Spiritualis, in omnia regna Christiana. Christus enim officia ista, licet natura sua non contraria, sed subordinata, subjectus tamen seu officiaris diseparata esse iussit, *Luc* 22, 25. Quod ipsum Apostolus docet ad Rom. 12, 6, 7,

8. Quin etiam veteri & ordinaria lege divina, post constitutum ordinem Levitarum, personæ, immo tribubus, habitu & vestitu, officia civilia & Ecclesiastica fuerunt distincta: *Jud* 8, 2: *Levit* 8, 10: *Num.* 16, 8. & 18, 1. *Paral.* 19, 11. 2. *Paral.* 26, 2: ut Regnum agnoscas Europæ Babylonis, in quo seculares principes, insuper sunt Episcopi Ecclesiastici; qui ipsis dignitatibus

tatibus aucti, & acceptis terris pro mercede, se præbent de-
fensores Dei Maozim; & referunt locustas capite coronatas, para-
tas ad praliū, militantes sub Rege, Angelo Abyssi, Papa Rom: qui
item coronatur ut Rex, & consecratur ut Sacerdos, prote-
stantibus Pontificijs: confer. Apoc. 9, 11.

Objectū.

33. Materia circa quam seu Objectum Ministerij Ecclesiastici,
& quidem ejus Materiale, est Ecclesia Dei, 1. Pet. 5, 2. pasci-
te eum qui in vobis est gregem, 1. Tim. 3, 15. ut scias in domo Dei
versari, que est Ecclesia, Act. 20, 28. Attendite vobis & universo gre-
gi, in quo S.S. vos posuit Ἐποκόπες τοιμαίνεν την εκκλησίαν & Θεού.
Formale hujus Objecti occupantis, seu modus ad quem adjuncte
occupatū seu ministerium Ecclesiasticū, ex instructione authoris
Christi, adæquatè restringitur & limitatur, habetur Math. 28, 19.
Docete omnes gentes servare omnia, quacunq; mandavi vobis, baptizi-
zantes eos &c. Job. 20, 21. quorum remiserit peccata, &c. Esa.
61, 1. ad Evangelizandum afflitis misit me. Math. 9, 13. Veni
vocabre peccatores ad pænitentiam. Jam autem sicut misit Me
pater, ita mitto vos, inquit Christus, Job. 20, 21.

34. Potestas igitur Ecclesiastica seu Ministerij, est merē
Spiritualis & effectus producit formaliter Spirituales, determi-
nata ad solvendos ac ligandos solos peccatores, in fero poli, ad quod
objectum adæquatè restringitur, 2. Tim. 2, 4. quo modo in-
definita propositio, Math. 18, 18. Quacunq; solveritis in terra,
soluta erunt in Cælo, coarctetur ad subjectam materiam de ligan-
dis & solvendis peccatoribus, Job. 20, 23; Nec dilatari permit-
titur ad vendicandam quocunq; modo Jurisdictionem aut de-
minum in bona corporis aut fortuna, in ullum aſſens aut glebam ho-
minis peccatoris, in ullaſ actiones aut officia ejus politica, nedum
in specie ad solvendas obligationes civiles, juris naturæ aut gen-
tium, aut ad regna rerumve dominia transferenda, cuiusmo-
di nihil sub Ministerij objecto, aut sub commissa potestate clavi-
um ſive directe ſive indirecte continetur: sed pertinet hæc mix-

ta potestas ad clavem putei abyssi, quæ data est stellæ postquam de cœlo in terram decidit. Apoc 9, 1.

35. Et si Ecclesia est in Republica, & ista huic inseritur & adjungitur, dum Reges ac judices terræ osculati filium, portas suas elevant introeundi Regi gloria, Ps. 2, 12. & 24, 7: ut ita sacerdotium & régnum, constituent societatem Materialiter & subjectivè unam: Tamen quomodo interim ista officia sunt formaliter diversa, adeoq; objectis, Actibus propriis & formalibus, item instrumentis administrandi, nec non finibus adequatis ac proximis, licet subordinatis, manent omnino diserta, 2. Cor. 10. Eph. 6, 17. Rom. 13, 4. & 14, 17. E modo dicta officia, officialibus suis seu ministris & administratoribus, ex lege divinâ ita separantur, ut alij in proprium aliorum officium, nullâ ambitione aut πολυπειρωσύνη vicissim irrumpant, sed sibi reciprocè & mutuò, pro exigentia objectorum & actuum, subsint. Rom. 13, 22. Sap. 6, 4.

36. Sic Christus universa Regna mundi, à licitante Satana, pro affectate adorationis cultu, sibi oblata, potenter rejecit: Regnum Israëliticum sibi singulariter oblatum, fugit: Coram Pilato Regnum Seculare disertè abnegavit; & eidem jurisdictionem secularem à Tiberio acceptam, integrum reliquit, eiq; se subjecit: Didrachmam & censum solvit; actus merè civiles semper declinavit: Spineam coronam moriturus gessit: Matt. 4, 9. Job. 6, 15. & 18, 36: & 19, 11. Luc. 12, 14. Job. 8, 7: Et nobis non Anti-christus, non personatus, sed verus Christi in terris vicarius erit, qui dominationes in justis possessoribus blasphemans, vertici suo Triplicem coronā imponit? Qui regna secularia recepit, eodem ex abyssō Dracone licitatore, per Imperatorem Phocam, per Constantium Pogonotum, qui Benedictum Secundum, & successores, ex omni Magistratus secularis obedientia exemit, ut Avoꝝ evaderet; per Pipinum & ejus in Rom: Imperium successores; & omnino per bestiam decicornem, quæ sicut Dominarem Papam in dorsum suum prone recepit; ita eundem Ange-

lum Abyssi, & ejus locustas in prælium armatas, per Germaniam hodiè circumfert, & armis suis tuetur, ut habeat cui liberaliter serviat, & pro cuius binū cornibus, tanquam Agni, in se aliquando vibrandis, contra verū Agnum depugnet; & supersit semper aliquis Hellebrandus, qui imperatores bello exagitet, & regna alijs demat, alijs tanquam suis vasallis, distribuat.
Dan. 11. 39. Epist. Jude, v. 8

37. Deplorari satis nequit ille fatalis, in Regibus & Principibus papalibus, stupor, cum tot indignis modis à Papa premantur eiq; serviāt, quod pro ipsa sua servitute, arma ipsi expediāt, ut se Eos esse Reges palam doceāt, quos Johannes videt à muliere Babylonica, philtro & vino fornicationis ejus, inebriatos; cuius Botri Sodomitici tam letifera vis est, ut sensus etiam sopiat Eorum, qui nunc sui & adversariorum immemores, nec recordantes novissimi sui, cum conjuratis propriæ libertatis & Religionis Hostibus, arma conjungunt, contra suos confederatos & sospitatores; certi proditores fidei & patriæ sua, in apertum exitium, quocunq; res ceciderit, ruituri.

Forma in Ministerij Ecclesiastici est Interna vel Externa, distinctiva: illa est jus & potestas prædicandi verbum, & administrandi Sacra menta, juxta Christi institutionem. & claves recte usurpandi, pendens à solo mandato & informatione Christi, suos Apostolos in totum mundum ablegantis ex omnipotentia sibi data in cœlo & in terra, Matth. 28. Hæc potestas ministerio est Essentialis & quasi anima ejus, quâ dempta, ministerium non consistit, & systema corporis Christi mystici dissolvitur. Absolvitur Duabus partibus; prædicatione verbi, & verbo annexorum Sacramentorum administratione: deinde recte usu clavium solventis & ligantib; Quarum partium illa, potestas ordinis; hæc juris dictionis potestas dici conlvevit.

39. Hanc internam ministerij formam & instructionem, qui non teneant & sequuntur, sed Christum quotidie sacrificant

ficant, & negociationis causa *Missas cantabant*, ut *Babylonie sua merces extrudant*, ad hæc officia, suscepto bestiæ charactere in ordinatione sua, obligati; illi vero ministerio à Christo instituto, minimè funguntur; sed *Antichristo*, cui se praestito juramento ad obediendum adstrinxerunt, *eiusque Abominationi*, serviunt.

40. Neq; potestas hac, respectu praconum verbi, plurimæ vel unius, est *Absoluta*, prætoria aut imperatoria; sed tota Ministrateria ad præscriptum legum divinarum restricta, carens *Auctoritate* quidquam in doctrina & cultibus innovandi. Potestas
hec non
est abso-
luta.
Si manserit in sermonibus meis, verè discipuli mei es: accentes eos servare omnia quæ ego præcepisti vobis, Matt. 28, 19. *Si quis approuserit auctoritate hoc, apponet Deus super illum plagas, etc.* Apoc. 22, 8.

41. Etenim talis Ecclesiastica dominationis in religionem & cultum, in fidem & hominum conscientias, primatus, non est à Christo, ministro ulli commissus I. Quia *Christus* le vocat Dominum eumq; unicum, in quo se *Apostolis* opponens, nullum his aut præsumit eorum successoribus, reliquit dominationis primatum, 1. Cor. 8, 6. *Nobis est unus Dominus Jesus Christus*; Matt. 23, 8. *Unus est magister vester Christus, omnes vos fratres esatis.* Nullus igitur est reliquorū pastorum pater aut dominus constitutus. Coll. 1, 18. *Ipse est caput corporis Ecclesiae, ut sit in omnibus primatum tenens.* II. A negato talis principatus usu. Petrus le supradicto Bono, non principem fidei nominavit; non dominantem clero, sed se formam gregis constituit. 1. Epist. 5, 1. Paulus, non dominamur fidei vestra, 1. Cor. 3, 2. Cor. 1, 24.

III. Ab oppositione Relativa: *Ministri sumus per quos credidistis; omnia vestra sunt, sive Paulus sive Cephas, sive Apollo, vos autem Christi: quæ omnia dominati aduersantur, ministerium ponunt.* Principes igitur *Spirituales* qui le nominant, qualis præter Christum nullus est, crueles psycotyraanni sunt, partim ipse Antichristus, partim Regni ejus ministri, 2. Tess. 2, 4. Ita de forma Ministerij interna; confer th. 56. D 3 42.

I.

II.

III.

Forma 42. Externa Ministerij forma potissimum ordine & externe, gradibus ministrorum continetur. Gradus inter personas sita in Ecclesiasticas approbamus I. Ex Regula apostolica generali gradibus ut omnia ordine fiant & decenter. 1 Cor. 14, 40. II. Ab Ministero exemplis Ecclesie partim veteris partim N.T: quæ enumerata rum. sunt superius. III. Ex donorum diversitate, Rom, 12, 6. I. Cor. 12, 4.

Forma 43. Diversitas hec in Apostolica Ecclesia, juxta ordinarium ordinarij Ministerium, in quo solo dabatur successio, gradibus Do- Ministe- torum, Pastorum seu presbyterorum & Diaconorum termina- rij, tem- batur. Episcoporum ordo, ab ordine pastorum & presbyterorum, pore Apo- eo tempore distinctus aut peculiaris nullus erat: sed ex communi stolorum inspectionis officio, omnes presbyteri laborantes in verbo, dice- bantur Θίουσσοι, seu Θίασοντες I. Pet. 5, 2: Phil. 1 Tit. 1, 5 7. 1. Tim. 4, 4. Act. 20. Unde Episcopi jure divino, nullius juris- dictionis primatu, sunt presbyteri superiores; multò minus quis- quam, seu ex collegio Apostolico seu ex successoribus, est diuina & immediata, vel mediata legitima humana vocatione, οὐκαρδίνως catholice Ecclesia primas constitutus; nendum ut Aver- Bárth Romanus, talis hodiè sit, ut qui insuper à vero Eccle- siastico Ministerio à Christo instituto, iam pridem ceu stella decidit mundum complexus; & qui binis cornibus à ministerio Ecclesia- stico alienis, tandem ex abijsso prodix armatus: Apoc. 13, 11.

44. Fuerunt etenim primū Linus, Clemens, & Cle- tūs, presbyteri Romani seu Episcopi divini: successores postea Episcopi humani; porrò, metropolita, tum Archiepiscopi vel Pa- triarchæ; ac tandem evaferunt pontifices, Tyranni summi ma- ximi. Post Apostolorum quippe ætatem, exortis in reli- gione diversis studijs, in remedium schismatum, unus ex pres- byteris, Episcopus specialiter, & voce Ecclesiastica ita dictus, con- stitutus est, que certarum Ecclesiarum & collegarum suorum in- spectionem gereret: Ut habet Hieron: in Epist. ad Tit: In

con-

concilio Niceno, quod Constant. Magistrus concavarit anno Christi 320, sanctum fuit, Ut singularum provinciarum una Ecclesia, & unus aliquis Episcopus, super reliquos sua provincia Ministros, inspectionem gereret: Ubi constituti sunt Metropolitae seu primates: vid: Romanus, Carthaginensis, Antiochenus, & postmodum Constantinopolitanus, consilio quidem non malo, sed eventu infelici. Nam etsi concilium Carthaginense, cui interfuit Augustinus, Sozimeno & Bonifacio, Universalem jurisdictionis primatum serio affectantibus, non tamquam pro illo primatu obtinendo, jus divinum seu ullum S. Scriptura apicem, aut prescriptionem, seu superioris temporis usum allegantibus, sed crassum de conciliis Nicenis decretis, mendacium proferentes, masculè restitit, & istam Romanam ambitionem & impudentem frontem pro tempore retudit: Tamen sub principio Septimi seculi, Bonifacius Tertius, sola seculari Imperatoris Phoca Authoritate, in desideratam diu cathedrā electus, & summus Pontifex declaratus est, qualem N. T. pontificatum, quo Ecclesia libertas sub tristem Europæ Babylonis servitutem traheretur, neq; ille tribuere, neq; hic accipere salvo officio potuerunt, obstante prohibitione & exemplo Christi.

45. Christus enim Ministeria sua sponsæ, Ecclesiae, administrationem, & procreationem Aristocraticam reliquit, primum omnibus Apostolis suis equaliter tributam: Talem deinde formam Apostoli constitutis à se ministris, dictis & Exemplis formatam, tradiderunt; Spiritus S. integrè descriptam expressit, tanquam sufficientem ad adificationē corporis Christi, Eph. 4, 11. 1. Cor. 12. Necq; superioris cuiusdam ordinis, capitū visibiles, Monarchæ, aut vicarij Universalis, sive Christus sive Apostoli mentionem injecerunt uspiam; ut illud caput vicarium, ubicunq; in corpore Christi collocetur, reperiatur Monstrum & Heteroclitum, cuius spiritus & sensus cum Spiritu & sensu veri Ecclesia capitū, perpetuo pugnare deprehenditur; ut ostend-

ostendit Romana Synagoga fundamētū, & tota reliqua Babylo-
nis Structura, Spiritui Christi, & Canonicae Scripturæ, nūspiam fe-
rē conformia...

46. Sicut verò Apostoli præsumptæ jurisdictionis pri-
matem ex suo collegio agnoverunt neminem; ita nec illi
qui B. Petro supervixerunt Apostoli, presbyteros Romanos
quasi successores mortui sui collegæ se ipsis potuerunt existimare
superiores, sive Linum, sive Clementem, sive Cletum, qui
quidem B. Petro tanquam sympresbytero, in communī Eccle-
siastici Ministerij potestate & forma succederunt; in propriis
autem Apostoli privilegia & extraordinaria ejus exactissima, suc-
cederunt nunquam, sicut nec quisquam post primītivā Eccle-
siā Episcoporum, se Apostoli ex equare præsumpsit.

47. Quod de supereminentia B. Petri, super Apostolorum suorum
collegarum, ratione ordinarij pastoratus & pontificatus, obten-
dunt Pontificij, frustra est. Omnis enim ordinaria cuiusque Pasto-
ris aut Pontificis potestas, minor semper fuit, potestate extraordinaria
a Deo, quocunq[ue] tempore instituta. sic ordinarij Sacerdotes
& Pontifices V. T. erroribus obnoxij, Prophetus fuerunt, certi-
tudine directionis, inferiores: sicut etiam illorum scripta Ec-
clesia habet nulla; Horum habet Authentica. Si igitur Petrus
ordinarius pastor fuit, cui succederetur; hoc respectu omnibus
reliquis Apostoli, collegis suis, fuisse non major, sed longè infe-
rior; factus seipso, ut Apostolo, minor; ex superiori Apostoli-
co gradu, in Episcoporum ordinem & locum retractus. 1 Cor 12,28.
Primum posuit Apostolorum. Quin potius ita res habet. Princeps
autem Rex, in aliqua urbe commoratus, si faciat ea, quæ urbis
consul aut prator, ex officio præstaret; non statim proprius fit urbis
consul aut prator. Talis fuit Ratio commemorationis Apostolo-
rum in hac vel illa Ecclesia. Faciebant Apostoli omnia, quæ
facerent Episcopi, & ordinarij pastores; non tamen Apostoli
ideo fuerunt, propriè loquendo, Episcopi, aut ordinarij ejus loci
pastores.

In-

incertum etiam est, An Petrus unquam Romæ fuerit. Certum
est nunquam fuisse Romæ cum scriptura vel de B. Petro, vel de
Româ nūpiā loquitur. Tanta certitudine fundatur primus Ro-
manæ fidei Articulus, de forma monarchica primatus Romanis.
Atq; ita exhibuimus genuinam Ministerij Ecclastici formam, in-
ternam & externam.

48. Ministerij finis respectu Dei, est gloria & propaga- Finis.
tio Nominis Divini. Act. 9, 15: Job. 17, 4. Finis subordinatus,
est hominū conversio, renovatio & salus; ut erupti de potestate
tenebrarum, transferantur in Regnū filij Dilectionū Dei. Col. 1, 13.
Ex verbo n. Dei renascimur, convertimur, salvāvur. Jacobi 1,
18. 1. Pet. 1, 1. Voluit Deus per stultitiam prædicationis salvos facere
credētes, 1. Cor. 1, 21. De Efficacia Ministerij seu prædicationis ver-
bi diximus superius. Confer. Job. 6, 63. Act. 13, 26. Luc. 8, 12.
Heb. 4, 13. Ps. 19, 8. & 119, 92. Es. 11, 4. & 55, 10. Os. 6, 5. Cant.
2, 5. &c.

49. Effecta seu propria Ministerij officia, ex forma seu Effecta
potestate Ministerij interna, efflorescentia, finibusq; præ- seu officia
dictis obtainendis inservientia, sunt Actualis prædicatio verbi Di-
vini: ordinaria sacramentorum Administratio, Recturq; usus cla-
vium. Mal. 2, 7. Matb. 28, 19. Act. 20, 26. 1. Cor. 11, 24. Prædica-
tio verbi consistit partim in vera scripturae interpretatione, pu-
blicè coram Ecclesia instituenda, qua verus ejus sensus eru-
bitur; partim in salutari scriptura ad utilitatem auditorum ac
membrorum corporis Christi ædificationem, Applicatione.

50. Interpretatio hauritur ex loci cuiusq; scopo, ex ar- Interpretatio
gumentorum serie, Antecedentium & consequentium connexione; tatio scri-
ex fidei analogia; Ex locorum parallelorum collatione; ex vocum ptura
Emphasibus: phrasum idiotismis, & ex orthodoxorum commenta- Applica-
rÿs. Applicatio scripturæ ad praxin, & ad Ecclesiæ singulo-
rumq; membrorum, prout illorum affectio requirit, ædi-
ficationem, concernit hæc septem Generalia capita; nempe,

Διδασκαλίαν καὶ ἔλεγχον; doctrinam & redargutionem, quibus cognitio veri & refutatio falsi efficitur; παιδίαν καὶ παιδίλητον institutionem & exhortationem, ad bonum aggrediendum, aut continuandum. Νοθεῖαν καὶ επανόρθωσιν, Admonitionem & correctionem, ad cui/pam vel cavendam vel corrigendam; & deniq; θεραπείαν η̄ οἰκουμένην, consolationem, spem & patientiam in adversis. 2. Tim. 3, 16. 1. Cor. 14, 3. 1. Cor. 10, 11.

*Concilia
& Visita-
tiones.*

51. Scripturæ interpretationi, & ad praxin accommodationi, ideoq; veri cultus & Ecclesiæ dilatationi ac conservationi, inserviunt Concilia & Visitationes Ecclesiasticae. Interpretationi & examini doctrinæ potissimum Concilia inserviunt, quæ pro varij circumstantijs dividuntur; Rationæ Materiæ sunt vel Ecclesiastica, vel politica vel Mixta. Ratione temporis sunt ordinaria vel extraordinaria: Ratione personarum, sunt vel Prophetica & Apostolica, divinam habentia Authoritatem, qualia fuerunt, 1. Reg: 18, 19: Act: 15 vel snt Concilia Episcoporum succendentium.

52. Concilia Episcopalia sunt vel particularia, vel Οἰκουμένικα seu universalia. Particularia sunt vel Dioecesana, Provincialia, vel Nationalia. Οἰκουμένικα seu Universalia, collecta nomine totius Ecclesiæ, Quatuor celebrantur: Nicenum contra Arium: Constantinopolitanum contra Macedonium; Ephesinum contra Nestorium; Calcedonense contra Eutychen: quorum tamen Conciliorum codices, à Romanis pontificibus non parum sunt corrupti, quod de canonibus Concilij Niceni, concilium Chartaginense suo statim tempore publicè demonstravit, & index expurgatorius pontificius, clamat.

53. Praeses Concilij est vel *Summus*, utpote absolutæ veritatis & juris, *Christus* per scripturā nobis loquens, de quo absolutè dictum est cœlitus, *ipsum audite: Math: 17, 5:* vel *Ministerialis*, isq; duplex: *Ecclesiasticus & Civilis: Is ab Episcopis & ex Episcopis eligitur;* hic est *summus Magistratus Christianus ejus loci ubi concilium habetur*, cui etiam convenit judicium

cognitionis iuxta scripturam, discretionis & promulgationis.
Siq Niceno praefuerunt Constantinus imperator, & Eustati-
us Antiochenus Episcopus, & Macarius Ierusalemitanus Theod.
lib. 1. c. 7. Euseb. lib. 1. c. 6. 3, 10 Socrat. lib. 1. cap. 5.

54. Authoritas legitimorum conciliorum Episcopalia
Magna quidem est; sed non Absoluta, verum Humana &
tanta, quantum Authoritatis ex Scriptura Canonica colligit:
quomodo ipsum Concilium Apostolicum nihil decernit, nisi con-
firmatum per scripturam, Act. 15. 15. 19. Conciliorum igitur
Episcopalia Decreta non solum licet, sed necessum est ad cano-
nem S. scripturæ examinare, quem canonem solum, quæ non
unicè secuta sunt concilia; Ea omnia Pontificum & Sacerdo-
tum Concilia reprehendimus errasse tam in veteri, quam Novo T.
1. Cron: 13. 7. Jer, 13. & 14. 14. Es. 55, 10; Ezech. 7. 26 Ex. 32, 4.
2. Reg. 16. 11. item Ioh. 9. 34. & 11, 47. Math. 26. 65. Act. 4. 5. 6.
quidni igitur Papistica hodie errent concilia coacta ex sola jura-
ti papæ & notatis singulari ejus charactere in frontibus, Man-
cipijs; cuius sui capititis spiritum, contagiosa traditionum
humanaarum labœ corruptum, & visionem cordis papalis res-
ipientem. Conciliorum istorum membra, pro spiritu Christi,
trahunt & hauriunt Nec Concilia Papistica ex solis E-
piscopis & docentibus collecta, repræsentant Ecclesiam to-
tam visibilem, ut ad cuius definitionem & integritatem etiam
auditores spectat; multò minus repræsentant Ecclesiam mili-
tantem invisibilem nedum triumphantem, quæ utraq; sola, extra
erroris fundamentalis aleam constituta est.

55. Necessitas conciliorum non est simplex aut absoluta ad
tollendos errores: sunt enim multe Hæreses absq; Conciliis con-
futatae ex sola scriptura, à Christo, ab Apostolis & patribus, annis pri-
mū 300: quib^o nulla Oecumenica Synodus est celebrata; ut non
necessum sit, Hæresium damnationem, ut hodie postulant Calvi-
nian

niani, differre ad Concilia, quorum nullum exitum, se faustū lētumve vidisse, scribit Nazianzenus in Epist. i. ad procop.

56. Praxi, disciplinæ, morumq; & vitæ censuræ, potiss. inserviunt visitationes, E&q; vel Parochiales instituendæ à singulis Ministris in suis paroecijs, & singulis earū familijs; vel Ecclesiastica, à præpositis in contractib⁹: vel Diœcесales in tota diœcesi ab Episcopo; vel provinciales in integro Regno ab extraordinariè deputatis: quarum visitationum exempla in sa-criis extant, 1. Sam. 7. 3: 1 Reg. 15, 2 Reg. 2, 4. 2 Chrnoic. 3: 11: & 34, 3, 8: Act: 14. 21. & 15, 36, 41: & 18, 23.

HETERODOXIA.

57. Heterodoxia convellit Ministerij vel Necessitatem, vel Causas, vel propria effecta seu officia. Necessitatiē impugnant Enthusia sta. homines fanatici & Enthusiastæ, qui privatas revelationes ex-pectant: ex Ier. 31, 34, non docebit ultra vir proximum su-um, & fratrem suum, dicens cognosce Dominum: erunt enim omnes Doctriā Deo. Resp. i. Hæc comparatè accipienda esse, de clariori & illustriori, de ampliori & gentibus communī mysteriorum fidei sub N. T. Cognitione, quám sub V. T. 2. Respondet Agustinus: quia hæc simpliciter dicta videri pos-sunt, significari finem & primum fidei, vid: Glorificationem & beatitudinem fidelium: Nam et si missio ista spectat tem-pus N. T: Ioh. 6, 45. Heb. 8, 11: Tamen beneficia renovationis N. T: in hac tantum vita inchoari, perficienda verò in vita aeterna, inter quæ est illa clarissima lux divinæ cognitionis, 1. Cor. 13, 12.

Anabapti-sta, Photini-ani. 58. Causam Efficientem' Ministerialem, seu Media-tam Ministrorum vocationem, quidam omnino & simpliciter tollunt, quidam respectivè, & secundum quid. Anabaptista, & photiniani, et si ministerium Ecclesiasticum agnoscunt & recipiunt: Tamen specialem vocationem simpliciter rejiciunt,

ministerij exercitio omnibus promiscue permisso, ex dictis
in primis scripturæ assertentis, quod Christus Nos omnes fecerit
sacerdotes & Reges, & quod Christiani sint sacerdotium Re-
gale, Apoc. 1, 6: & 5, 10: 1 Pet: 2, 21. unde concludunt, omnes
fideles absq[ue] peculiari vocatione, posse in Ecclesia docere, & Actus
ministerij publicè exercere. Respondemus: dici omnes Chri-
stianos, sacerdotes, non tam respectu externi munera Ecclesi-
astici, quam partim respectu spiritualium Hostiarum Deo offe-
rendarum, 1. Pet. 2, 5. Partim ex potentia & capacitate remota,
quatenus Nemo Christianus, lege aliqua, ab hujus officij
petitione excluditur, modò sit ~~χριστιανος~~ idoneis ornatus, &
legitimè vocetur. Proinde licet ad spirituales hostias pertineat
etiam predicatio Evangelij, Mal. 1, 11: Rom. 15, 16: Tamen ex
appellatione spiritualium sacerdotum, omnibus fidelibus tri-
buta, nequit inferri, quod pertineat ad omnes sine speciali
vocatione, hanc spiritualis Hostia speciem, quasi ex officio pu-
blico, offerre. Num omnes sunt Prophetæ? Num omnes Doctores?
1, Cor. 7, 29: Privata igitur familiae, proximi & aliorum sub
casu necessitatis, informatio, omnibus spiritualibus sacer-
dotibus incumbit; non item ordinarium ministerij exercitum
extra peculiarem Ecclesie, vocationem.

59. Mediatam vocationem ministrorum secundum
quid, seu legitimum vocationis modum, evertunt Papistæ, & Non-
nulli politici. Papistæ jus mediatæ vocationis, suo Papæ e-
jusq[ue] Episcopis solis, excluso Magistratu & populo, assignant.
Bellar lib: 1, de Clericis C. 4: vocatio pastorum non pertinet Bell: nu-
ad populum, sed ad Episcopum & ad summum pontificem, ex quo gatur pa-
ceu fonte ad Episcopos promanat. Contra politici quidam, p[ro]ame esse;
idem jus, inter jura Majestatis & eiusdem Regalia numerant, fontem
excluso Ministerio & populo. Vtrig[ue] perperam: quod in gene- Ministe-
re ita constat. Quod officium mediate in qualibet societa- rij.
te deferendum, pendet vi legis & vigore constitutionis, ab

omnium statuum vel sociorum notitia, assensu & suffragijs: id officium ex uno eorum, licet superiorj, vel statu vel socio, & ineommodé impetratur, & privata solū illius Authoritate conferri censemur. Sed officium cuiusq; Ministri Ecclesiastici mediatè vocati, quo ad ipsam personæ designationem, probavimus pendas certo jure, ex notitia & assensu omnium Ecclesiae statuum. Ergo.

60. Præterea Ecclesiastica potestas rectè definita, promanat & derivatur ad Episcopos & presbyteros, non ex Apostolis principaliter, qui neminem proprio nomine vocarunt, aut ad juramentum subjectionis & fidelitatis sibi præstandum adegerunt; multò minus tanquam ex fonte promanat ex Papa, Apostolis longè posteriori: Sed derivatur Ecclesiastica potestas unicè à solo Christo Authore Ministerij, qui non solum quondam dedit Apostolos Prophetas & Evangelistas immediate vocatos; sed etiam hodie dat ordinarios Pastores & Doctores, cùm vocatio etiam mediata, sit Actus Divinus hominum tartum opera administratus, Eph: 4, 12, 1. Cor, 12. proinde sicut Monarchia tantum respectu Christi, locū in Ecclesia habet; ita officium Ecclesiastici, ad unicum Ecclesiae Monarcham, Regem & caput, Christum, subordinationem agnoscimus; & ex ipso tanquam ex fonte, derivationem officij Ecclesiastici ad singulos legitime vocatos, asserimus.

Orodina-
tio papi-
stica.

61. Sicut vocationem Ministrorum, ita eorum ordinationem, Papistæ suo Papæ & solis ejus Episcopis adscribunt in solidum. Concil. Trid. Sess: 14. can. 7. Si quis dixerit, presbyteris Episcopos non esse superiores, vel habere potestatem ordinandi cum presbyteris communem, Anathema sit. Bellarm: Lib. de Cler. C. 3. Nec Lutherus, nec Cinglius nec Calvinus, fuerunt Episcopi, sed presbyteri. Ordinandi igitur potestatem habuerunt Nullam. Ex quo principio concludunt: nullum ab illis, illorumve successoribus ordinatum ministrum, esse verum

Ec-

Ecclesiæ Pastorem, nec reformatos verum habere Ministerium;
& per hoc, apud eos non esse veram Ecclesiam, ut quæ sine veris Pa-
storibus esse nequeat.

62. *Bona verba quæso:* Habent ista solutionem thesi 27.
& seq: Frustra nobis suos Bicornes, *Antichristo succenturato*,
Episcopos ostentant filij fornicationum. papatus quippe
Episcopos hodie non habet alios, quām qui pariter cum suo
Capite & Rege, non ex alio, quām ex Abyssi fonte, quā tales,
progressi sunt; & qui sunt stellæ cum suo Lucifero, de Calo in terrâ
delapse, terrestrium negotiorum mole obruta & sepulta. Nullo
quippe alio propè officio Mixti illi Episcopi funguntur, quā
ut strenuè negocientur in Mari Babylonicō, in extrudendis se-
puplicibus Babylonis (Ecclesiæ Romæ) mercibus: Apoc: 19, v. 9:
1, Pet: 2, 1: ut sint Anguli & duri cardines, ruenti Babylonii
oppositi; sintq; Armigeri, quorum carnalibus armis *Draco suam*
Hierarchiam tueatur; prævidens suam Babylonem prorsus ru-
ituram fuisse, si sola divina protectione, si ipsa *Conditione*
aut Bonitate causæ, & armis spiritualibus solis niteretur..
Quibus tamen armis, Spiritus S. Ecclesiam per orbem propaga-
vit, & juxta voluntatem suam defendit & sustinuit, etiam
quando Petrus, & Paulus pro confessione Christi, in vinculis de-
tinebantur, & Romani præfules in cavernis & speluncis delituerunt.

63. Politici isti qui jus vocandi ministros, inter Po-
litica Majestatis jura recensent, in locum excessus papalis, pa-
rem in Ecclesia labem plantant & substituunt, dum ex pro-
prio unius, vel ordinis vel hominis secularis Authoritate, suspen-
dunt jus vocandi, vel deponendi ac dimittendi Ecclesia Ministros;
non minori mutandæ ac corrumpendæ Religionis, itemq;
sævitiae ac persecutionis sustinenda periculo exponentes Ec-
clesiam, quām fuit sub Dominatu Monarchico Papæ. Ex isto quip-
pe præsumpto in Religionem & totam Ecclesiam eiusq; Mini-
ste-

rium Jure quasi Regali, emersit iam pridem in Regno papali, horribilis illa Psycotyrannis & Christianorum laniana. Hujus item juris opinione, Roma pontificia, se sanguine sanctorum & Martyrum Jesu, hodie inebriat: Apc. 17.

64. Non absimilem fructum minatur Ecclesiae Christi, jus illud Cuicunq; vel ordini vel homini soli tributum. Pendebit enim ab illius nutu, Regni ac principatus Religio: illi de Religione contradicere, erit crimen capitale ac lese Majestatis committere. Ex hoc præsumpto jure, Theologi ac Pa:stores Lutherani, ex suis officijs in Hassia moti, & solum vertere iussi sunt, anno Christ 1605. per hoc præsumptum Majestatis jus in Ecclesiā, Phocas imperator Bestiam Romanam ex Abysso evocavit, & AntiChristum in templo Dej constituit. Quin etiam absurdum est, ad iura Regni referre jus vocandi Ministros Ecclesie & constituendi de religione. Rex enim aut princeps secularis, non quā talis, est in Ecclesia: non igitur ut tali vel per successionem vel per electionem istud jus potest competere. Esse quippe Regem aut principē, Et esse in Ecclesia, ex diversis principijs & medijs pendent, ex quorū nūño fluit aut sequitur jus Majestatis Ecclesiasticum. Quā princeps aut Rex sacro baptisme tingitur & regeneratur, membrum Ecclesie efficitur: non tamen in caput vel in Regem Ecclesie baptizatur. Hinc solus Christus Rex Ecclesie celebratur, P̄al. 2, 6: zech. 4, 9: Josue 5, 14: nec auditum est haec tuus, quemquam hominum esse Regem Ecclesie, nisi ex filijs fornicationum; qui Reginae non viduae, Babylonis Matris tuae, Maritum, occidunt esse caput, Regem & Monarcham catholicę Ecclesię

65. De materiali Ministerij causa cuius locum tenet ministerij subjectum & objectum, monstrorum Dogma producunt Romanis; utpote Pontificem Romanum, vi sui officij Ecclesiastici, habere etiam summam Potestatem Temporalem cùm Directe in proprios principatus & provincias; tum indirecte in

in omnia regna Christiana; Ideoq; conjungi in papa, e-
jusq; Episcopis, potestatem duplicitis gladij Spiritualis & secula-
ris. Hæc Assertio, sive directè id est apertè; sive indirectè
per cuniculos; id est dolose, prætextu Agni ac vicarius Christi; Indire
stis, sub specie Religionis & salutis humanae, statuat, quasi papa sit etiam Bel-
jus excercendi secularem jurisdictionem quocunq; modo in larmini.
Reges terræ; jus eosdem deponendi & instituendi; Regna transfe-
rendi; subditos absolvendi à juramento obedientia; omnes Ecclesiæ Mi-
nistrros ab obedientia sui Magistratus, eximendi; se & suos Episco-
pos, in suis quosq; Regnis & principatibus, pro Magistratu seculari
vel Ecclesiastico venditandi; Tota est mērē seditiosa, juri divi-
no adversa; ut quæ potestatem clavium convertit nefariè in
Tyrannidem politicam; orbem Christianum bellis & homi-
cidijs replet; Ut constet non Christum, sed rufum Draconem,
Capita. 7. & cornua 10, ac totidem diademata præferentem,
ejus assertionis authorem esse; eamq; esse signum luculentissi-
mum Antichristi: Rom. 13, 1: I. Pet. 2, 13: Joh. 6, 15: Luc. 12,
14: Joh. 18, 36: Ubi Christus? quis Apostolorum tanta facinora inter
officia Ecclesiastica unquam recensuit? Agnosce te tandem Ba-
bylon ut sanari queas.

66. Formalem Ministerij causam eamq; internam, objecto
suo determinatam, enormiter corrumpunt Pontifices, a-
stringentes Ministerium Ecclesiasticum ad usum & finem sacrifici-
candi, ob quem ordinando tradi præcipiunt in manus pocu-
lum Missæ suæ cum hoc Symbolo: Accipe potestatem celebrandi
Missam, & Sacrificandi pro vivis & mortuis. Concil. Trid: se ss: 6,
c. 3: Missam non solum pro fidelium virorum peccatis, paenit., satisfa-
ctiōnibus & alijs necessitatibus. Sed etiam pro defunctis in Christo,
non dum ad plenum purgatis, offertur. Hæc aperta est to-
tius Ministerij Papalis, Apost. ss: 1, qua Babylon impulsu Mo-
narchico sui capit, ab institutione Christi latè cecidit; quād; si-
c ut sacrificiuli sacerdotale & proprium Christi officium sacri-

ligè invadunt: Ita dominator ille latialis, titulum & locū Christi Αρχιερεός, sumi pontificis nefariè sibi vendicat: Heb. 7, 23. Adhanc internam & novam Ministeri Papistici formam, spectat tota illa in Ecclesiam reducta ex judaismo & Gentilismo ceremoniarum & cultuum superstitione & idololatria, cuius semine forniciantem secum Babylonem, Alduter ille, complevit. Apoc. 17. confer Ihesin 35. Huc refer sacrilegum Concilij Trid. decretum sess. 13: Precipimus sub pena excommunicationis, quod nullus Presbyter communicet populo, sub utraq. specie panis & vini. Hæc omnia corruptam Ministerij Ecclesiastici formam apud Pontificios ostendunt.

67. Externam Ministerij formam constantem legitimo graduum Ministrorum inter se, ordine & respectu, perniciose turbavit, & pessum dedit latialis Abaddon. Hic n. B. Petro in Apostolos, tuos collegas, dominatum obtrudit Monarchicum: sibi vero ut Petri successor, & quasi soli Christi in terris vicario, in omnia concilia, totumq; clerum, primatum duplicitis imperij depositit. concili. Trid. sess. 23, can. 6. Siquis dixerit non esse in Ecclesia Catholica Hierarchiam (duplex papale Dominium) divina ordinatione institutum. Anathema sit. Qui canon directè est oppositus canoni Christi prescribentis Apostolis diaconia, non dominatum, Matth. 20, 28: Bell, eandem Monarchicā gubernationis formā urgens lib. 5, de pontif. Rom. est, inquit, non simplex error, sed pernicioса heres, negare B. Petri primatum.

68. Responso. Aliena est questionis, de duplice primatu Papæ institutæ, ex B. Petro probatio. Non. n. Petrus & Papa sunt οὐθέοντες: quia Hic in propriâ & Apostolicam Petri cathedram nunquam fuit receptus, immediata SS. revelatione carens, quam Enthusiasta perperam iactat. Quin etiam sunt Antipesis. Postquam n. Papa Cathedrâ docendi, omnibus sympresbyteris communis, excidit, eamq; conspuit; Aliam sibi cathedram operâ Draconis est machinatus; utriq; priori contrariam, ut.

pote

pote Regalem & imperialem. Ductam igitur ex Petro ad Papam, tanquam ex pari vel simili, Argumentationem : diametralis Petri & Papa oppositio prosternit. Deinde principium petit Bellar. de perniciosa Hæresi. B. Petri primatum negante. Insuper fundamentalem illum structuræ Babylonicae lapidem reiçere, & primum istum fidei Articulum de primatu Petri & Pape, negare, S. sanctus non damnat ut Hæresin ; Sed requirit ut pietatem agnoscentem, Hominem peccati, isto primatus signo notatum, & fugientem ex Babylone: 2. Tess. 2: Apoc: 18, 4. nova igitur ista Regia Babylonica gubernationis forma per Luciferum Babylonicum, inducta, priscam Ecclesiam formam à Christo institutam & Apostolis commendatam Babylone, oblitteravit & Pessum dedit.

69. Finem Ministerij subordinatum, quo hominis convercio & salus respicitur, negant Anabaptistæ, derogantes istos effectus verbo & sacramentis ut organis & Medijs. Cui errori af fines sunt Calviniani & Papistæ. Quò spectat distinctio inter vocationem efficacem, & inefficacem: Inter verbum externum & internū: Quæ Ministerij evacuatio pendet ex absoluto reprobationis decreto, quod in causa sit, quod SS. non semper cum Ministerio cooperetur. Pontificij separant à verbis scripturæ, sensum Spiritus S. eumq; in scrinio pectoris Palpis Enthusiasticè reconditum, querunt.

70. Pontificij propria Ministerij seu effecta seu officia statuunt Quinq; : offerre seu sacrificare: Praesse: Benedicere: Bapti- Papisticæ zare: & prædicare. Sed repetita Materialium sacrificiorum ob- cleri officiatio, est propria V. T: in quo officio opponitur N. T: ideoq; cia. huic post Christum nequit convenire. Heb. 7. 23. Praesse, non accipiunt sensu Apostolico, de ductu per doctrinam & vitam: Sed de duplicitis gladij potestate. Nec Benedicere accipiunt Phrasim SS. pro ἐὐλογίᾳ, quæ sit verbo & precibus, 1. Tim, 4: 5: Sed pro consecratione per Exorcismos & unctiones, cum horribilis

ribili nominis divini Abusu. Sic ab Exorcistis benedicuntur Aqua
Iustralis, oleum, cineres, cruces, Rami, &c: ad conciliandā istis
rebus divinam efficaciam pro Spiritualibus effectū producendis:
Pro delendis venialibus peccatis, fugandi demonibus, & curandi o-
mnis generis morbis. Baptizare, illis nō est homines in Nōine
Patris, filij, & s. s. simplici aqua aspergere; sed aqua consecrata
exorcūmis, addita insufflatiōe, saliva, unctione, omnibus in lingua po-
pulo ignota administratis. Pradicare deniq; ipsis est, non
sola Eloquia Dei proponere; Sed traditionum, apparitionum,
legendarum ex Santiis, & decretorum Papalium Zizania dilemi-
nare. Ex quibus Ministerij Papistici effectis seu officijs, liqui-
dum est, quām lata Apostasia cicidit Babylon, à vero Eccle-
siæ, quale Christus instituit, Ministerio. Curavimus ita, pro
temporis ratione, Babylonem, & non sanata est: derelinqua-
mus eam, & eamus unusquisq; in terram suam, & narre-
mus in Zion opus Dei nostri, Jer. 51, 9, 10. Cui gloria in secu-
lorum secula, Amen.

Ad Praestantem & Eruditum virum juvenem
Dn. JOHANNEM FRISIUM,
S. S. Theolog. Studiosum, publicè disputantem,
Amica Gratulatio,

Iudicio vestro Papalis ritè tyrannis
Pellitur ex cætu Christi qui fulmine terret
Terras, turbat aquas, qui sublunaria mulcet,
Cujus conformas in terris usq; Ministros
Vitâ & doctrinâ, qui Papæ & morte resistent;
Horum per temet constat, dilecte JOANNES,
Perpetuum semper nomenq; decusq; perenne.
Concelebras Dominum sic defendendo Ministrum;
Saera Ministeri j. dum libras lance sacratâ
Et venis in Cælum, & Papam detrudis ad orcum.

quam fundebat

CLAUDIUS BRODERI KALAMB.